

נהרות איתן- בין פנימיות וחיצוניות // מאת: יעקב בן שמואל. שבט נעלה

פרק א. נהרות איתן

זו הייתה הפעם הראשונה שראיתי בן אדם עם ראסטות כאלה בשיער. וזה לא שלא ראיתי ראסטות בחיים שלי, אבל סוג כזה, עוד לא יצא לי. ות'אמת, זה כל כך סיקרן אותי עד שלא הפסקתי להסתכל עליו, על איך שהוא מסתובב עם חולצה צעקנית, מלא צמידים על הידיים ועיניים נוצצות. הייתה לו כיפת נ נח מקפצת שלא מצאה מנוח על גבי נחשולי השיער הקשיח שהתנועע בכל תזוזה. ובכן, דווקא די שמחתי כשהיהודי, שנראה דוקא בחור חמוד, בחר לשבת במקום הפנוי שלידי.

'שלום לך אחי, ברוך הבא צדיק, איך קוראים לך?' שאלתי אותו עם חיוך.

'אני אורי, איזה כיף לשבת לידך, וואו, איזה אוטובוס מגניב עם הפנסים האלה, ת'לא מבין, היה לי טרמפ עם מזכיר הקיבוץ שלי, נהרות איתן, ישר עד פה! מכיר? ת'יודע, אני ממש ממש רעב. תגיד, יהיה שם קר הערב? הי, ראית איך ברגע אחרון הצלחתי להשיג את הכסף? אני אומר לך, ככה זה כשהצדיק מזמין! זה ממש מעל הטבע, אומרים שזה על חשבוננו. תגיד, אתה רוצה את המזגן עליך? בשניה אני יכול לסגור אותו אם אתה רוצה, רגע, מפריע לך הוילון?'

וואו... אני חושב לעצמי, איזה טיפוס פעיל! נראה שיש לו עודף מרץ.

פרק ב. קפיץ.

בעוד אני חושב על איזה מהשאלות אני אמור להשיב, אם על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, או שמא על אחת מהם דוקא שלא מן הסדר, הוא הספיק לארגן את התיק על הרצפה, לשבת ישיבה מזרחית, להדק שוב את ה'כיפת קפיץ' שלו, ואז פנה אליי בשנית והפעם דוקא הפתיע אותי:

אהה... אחי, אני לא רוצה להפריע לך, אבל אני יכול לשאול אותך שאלה?

– החלטתי לזרום איתו, בישיבה הרי לא הרבה יוצא לי לשבת ליד סוג יהודים כאלה... 'בטח אורי, אחשלי י'צדיק, וואלה אני איתך לגמרי!'

אממ... איך קוראים לאדמו"ר הזה שאנחנו נוסעים שמה?

פה החיוך שלי כבר התחיל לגדול. לא יכלתי להתאפק 'מה, אתה רציני? אתה מוציא מאה שקל על נסיעה, ואתה לא יודע אפילו לאן אנחנו נוסעים??'

'בטח שאני יודע', ענה כנעלב, 'אנחנו נוסעים לצדיק! רק שאלתי איך קוראים לו.'

איזה מצחיק הוא, יאלה, אם כבר זורמים, בוא נשחק אותה מדריך טיולים מדופלם, ואמרתי בקול רישמי: 'נוסע נכבד, אנו כעת נוסעים לשוב מירון הממוקם קרוב לעיר צפת בצפון הארץ. במירון קבור רבי שמעון בר יוחאי, שלפי המסורת נפטר בתאריך זה.'

'אה!! הוא חבר של רבי נחמן??'

מה אני יעשה והאורי הזה ממש חמוד... 'באמת אתה צודק אחי, שניהם היו צדיקים גדולים, רק שרבי שמעון נפטר לפני איזה אלף תשעה מאות שנה, ורבי נחמן נפטר לפני 200 שנה.. באותו רגע נפל לי האסימון, היהודי התמים

הזה באמת לא יודע יותר מידי. בגלל שאני לא רגיל לכל ה'שאלות קפיץ' האלה, אמרתי לעצמי שכדאי שנתחיל איתו מהתחלה, פתחתי לנו שקית דוריטוס ענקית וחבילת וופלים, לפני שהוצאתי הגה הוא החזיק ביד שמאל את הכיפה, ביד ימין קצת דוריטוס, עצם את עיניו, התחיל להתנועע, בירך בקול רם ונתן ביס. יפה שהוא מכיר את הברכה... בהתחלה חשבתי שאצליח לישון קצת בנסיעה, אבל עכשיו אני רואה שה' מארגן בשבילי תוכניות הרבה יותר כיפיות.

פרק ג. ראסטות.

במשך הדקות הבאות סיפרתי לו קצת על רבי עקיבא שחזר בתשובה בגיל 40 ומסר את נפשו ללמד תורה, ועל רבי שמעון תלמידו שהתחבא במערה 13 שנה ולמד תורה. בעצירה הבאה שאלתי אותו:

אורי אחי, אתה ממש חמוד, אבל מה נראה לך עם היציאה הזאת של הראסטות?.. ביננו, אתה יודע ששום עורך דין שמכבד את עצמו לא יכניס אותך במשרד שלו, וגם לא בדלת האחורית!..

'שמע קטע, כשטיילתי בעולם, איזה אמריקאי אחד נחמד התחיל להתיידד איתי אחרי שסיפרתי לו שאני מישראל, והוא הזמין אותי לעשות סנפלינג. דבר אחד לא ידעתי, שהוא מנסה לחסל אותי.. ממש בנס הוא לא הצליח לחתוך לי את הכבל וככה נשארתי בחיים!..'

לא תיארתי לעצמי שהוא עבר כ"כ הרבה.

'אווו מטורף!! איזה נס!! ואיזה רשע! מחילה שאני מפסיק אותך, אבל זה בדיוק מתחבר לי לדיבור של רשב"י, זה שאנחנו נוסעים אליו, 'הלכה בידוע שעשיו שונא ליעקב!' ומה שיעקב התפלל- 'הצילני נא מיד אחי, מיד עשיו---'

'רגע, עשיו זה לא אח של יעקב?'

'נכון! רק שלפעמים הוא בא בגלוי ובמוצהר, בתור 'עשיו', וכולם יודעים שצריך להיזהר ממנו, אבל הכי הכי מסוכן, זה כמו שסיפרת על האמריקאי, שהוא נראה נחמד, אבל ניסה להרעיל אותך למות.. אבל רגע, מה זה קשור לראסטות?'

'אוהו! בטח קשור! למרות שהוא ברח, הוא שכח את התיק שלו על ההר, ככה שהצלחנו לתפוס אותו ולהביא אותו לדין. מה שהתנהל שם היה ממש איום ונורא, חוץ מזה שלא הצלחתי להוכיח שהוא ניסה לחתוך את החבל כי אולי הוא כבר היה קצת קרוע, הנקודה שנגעה בי הכי עמוק, זה כל ה'משחק' הזה של הבית משפט והפטישים, שופטים ועורכי דין עם גלימות שחורות, כל מיני יצורים יעני 'מכובדים', עם עניבות ונעלי שפיץ, והם כ"כ מחזיקים מעצמם עד שהם לא רואים כלום חוץ מהחיצוניות המפוארת שלהם, ובטח שעלי לא הסתכלו. וזה מטריף!! באותו רגע פשוט מאסתי בכל המשחקים האלה! תגיד לי, אין פה בן אדם מאחורי המסכה?? מאז הסיפור הזה, אני בכוונה עושה ככה! שמע, היום רוב האנשים שאתה פוגש, סתם מסתכלים על החיצוניות שלך, כמה עולה החולצה שאתה לובש, מאיזה חברה הנעלים ואיזה תסרוקת עשית, וזה נמאס! זה כ"כ שקר העניין הזה! אני פשוט לא סובל את זה.'

'וואו, מה אתה אומר..'

פרק ד. עצירה בדרך.

'ערב טוב לכולם, יש לנו פה 10 דק' עצירה והתרעננות, ולאחר מכן אני ממשיך בנסיעה, מי שנשאר מאחורה שיקח טרמפים ושיספר לנו בדרך חזור איך היה.' קרא הנהג החביב ברמקול ופתח את הדלתות לרווחה.

בזמן שאני חלצתי את עצמותי משיבה ממושכת באוטובוס והתמוגגתי על האוויר הקריר של הלילה, אורי הספיק לרדת מהאוטובוס בקפיצה זריזה, לדבר לפחות עם איש אחד מכל אוטובוס שעצר להתרענן בחניון, וגם לעשות ריצה מסביב לתחנת דלק. אחרי כמה דקות הבחורצ'יק חזר לשבת לידי מתנשף:

'אתה לא יודע מה קרה! ירדתי מהאוטובוס, הרמתי עיני לשמים, נשמתי עמוק ואמרתי 'ריבוננו של עולם, אני כל כך רעב'. ותוך 20 שניות אני רואה שאחד האוטובוסים של החרדים האלה, נו, האלה עם הכובעי פרווה הענקיים על הראש והפאות וזקן כמו של רבנו, פתחו שולחן בשביל כל עם ישראל עם מלא בורקסים ועוגיות כאלה טעימים, חבל שלא זכרתי להביא גם לך... אתה יודע, רציתי להגיד לאחראי שם תודה, אבל כל אחד הצביע על השני עד שהאחרון הצביע לשמים- "תגיד לו תודה"... חטפתי הלם, אומנם לא חשבתי שיש להם קרניים, אבל לא ידעתי שהחרדים האלה אנשים כל כך טובים, תמיד ציירו אותם כאנשים די מפחידים. פתאום אתה רואה אנשים ממש ממש טובים! אצלנו אף אחד לא היה חושב על זה בכלל, ופה, דואגים לך, מברכים אותך, קוראים לי 'צדיק', לא מתפעלים מאיך שאני נראה.'

אחרי כמה שניות של הרהורים, הוסיף 'שמע, אני מרגיש שאני מתחיל להסתכל עליהם קצת אחרת. תמיד ידעתי שהעיתונים כותבים עליהם חארטות, אבל ת'יודע, מה שאתה שומע וקורא זה מה שאתה יודע, וזה משפיע עמוק בפנים. עכשיו אני אשתדל להסתכל עליהם בצורה אמיתית יותר, הם באמת נפלאים...

אה, איזה יהודי יקר חשבתי לעצמי... 'אורי, אתה כל כך מדהים אותי. וזה ממש מתקשר לעניין של רבי שמעון בר יוחאי, כי גם הוא הסתכל על הפנימיות של הדברים. אתה יודע, פעם ר' יהודה אמר 'כל הכבוד לרומאים שבנו שווקים וגשרים ומרחצאות', ור' שמעון ענה לו, שבאמת, הסיבה הפנימית שבגללה הם בנו שווקים, זה בשביל פריצות. והסיבה שהם בנו את המרחצאות, זה בשביל תרבות הגוף, ואת הגשרים כדי לקחת את הכסף שלנו במכס. בגלל שהוא עמד על האמת הפנימית של כל דבר, זה הביא לכך שהשלטון רצה להרוג אותו, עד כדי שנאלץ להתחבא במערה.

פרק ה.

'ראית פעם רובוט? שאלתי.

'רובוט? מה אתה צוחק ממני? בטח שראיתי!'

אז אתה יודע אחי, לה' יתברך יש הרבה 'רובוטים' כאלה בעולם. רובוט עושה דברים בלי אפשרות לבחור ולהתחבר למה שהוא עושה. הוא פשוט עושה. לרובוטים האלה קוראים 'מלאכים'. ולהם אין אפשרות אחרת מאשר לעשות את רצון ה'. ואתה יודע מה, ה' בחר דווקא בנו, שאנחנו נלמד תורה ונקיים מצוות, דווקא בגלל שאנחנו יכולים לבחור! וזה הכי משמח את ה' שלמרות שיש לנו פיתויים ואנחנו מחליטים לעשות את רצונו! אבל אתה יודע, יש משהו קצת יותר עמוק. בשביל לעשות משהו בצורה טובה, אני חייב להיות מחובר למה שאני עושה. אם אני לא מבין, אני לא מחובר לזה מבפנים. ומעשה חיצוני, לא יחזיק מעמד.

'ואוו!! זה בדיוק מה שמסעיר אותי כל הזמן!!' התפרץ.

'נכון אורי, בשביל זה בדיוק, רבי שמעון בר יוחאי כתב לנו את ספר הזוהר שמגלה לנו את פנימיות הדברים וככה אפשר להתחבר. בעצם בתורה הקדושה יש כמה רובדים, יש את הרובד של הפשט הפשוט של מה כתוב. על גבי זה יש את הרובד הרמז, שכתוב פה משהו אחד, וזה מרמז על עניין אחר. על גבי זה יש את רובד הדרש, שזה דרשות

אתר תנועת אריאל – מאגר הפעולות והצ'ופרים

על הפסוקים עצמם, כמו כל מיני לימודים שאפשר ללמוד מזה. והרובד האחרון נקרא סוד. שזה הסודות הפנימיים של מה שכתוב. ואת זה גילה לנו רשב"י. איך לשמוע לפנימיות של מה שכתוב. כמו מה שאמרנו מקודם בסיפור, שר' יהודה ראה את המציאות הפשוטה, שרומי בונה גשרים, ורבי שמעון ראה שהם בעצם עושים את זה לטובת הנאת עצמם וכדי לגבות ממנו מיסים ולהחטיא אותנו.

פרק ו.

הגענו למירון והתחלנו לעלות את העליה לכיון הציון ביחד עם המוני יהודים מכל הסוגים.

'איזה כיף פה! זה מרגיש לי כמו באומן בראש השנה! גם שם היה לי את התחושה שאני אוהב כל יהודי ולא משנה מה! יו... כמה אנשים... ומה זה הניגונים האלה? אתה יודע, את השירים של החילונים, אתה בחיים לא יכול לשיר יותר מפעמיים ברצף, זה פשוט מת, אבל פה, זה נראה שאתה יכול לרקוד כאן ולשיר בלי לשים לב מה השעה...

'כן, זה באמת ההבדל בין שירים שקשורים לנשמה, ובין כאלה שלא.. רגע, לא סיפרת לי מה אתה עושה בחיים, במה אתה עובד?'

'תראה, אבא שלי עובד בחברת ליטוש יהלומים. הוא מקבל בחדר עבודה קופסא ובתוכה יש 'סתם' גוש של אבן עם כל מיני ליכלוכים וסוגי אדמה שונים ומה לא בפנים, ואז לאט לאט הוא מנקה ומנקה, משייף ומשפץ, עד שאני מוביל אותם ברכב של החברה לכל מיני ספקים במרחבי הארץ.'

'אורי, למדתי ממך כל כך הרבה היום. אני יגיד לך את האמת, כשעלית לאוטובוס בכלל לא דמיינתי לעצמי איזה יהודי נפלא אתה. ראיתי אותך עולה עם הראסטות ואני מגלה שאתה בן של יהלומן בכיר עם נשמה כ"כ גבוהה... עכשיו אני מבין מה רשב"י התכוון ש'כל ישראל בני מלכים'. שאפילו שנראים איך שנראים, זה לא משנה כלום, לכל יהודי יש לב שבווער לה', רק צריך להוריד מעליו כמה שכבות דקות שמפרידות בין הבוץ לבין היהלום שבלבו של כל יהודי.